

Samarbejdsaftale for Madfællesskabet

[Udkast]

Indhold

1. Vision	3
2. Fælles mål	3
3. Forpligtigelse	4
4. Partnerskabets organisering	4
5. Økonomi	5
6. Tiltrædelse	5
Apendix I – Madfællesskabets manifest	7
Apendix II – Madfællesskabets fælles mål	10
Apendix III – Nuværende partnere	11
Apendix IV – Budget	12

1. Vision

I Madfællesskabet arbejder vi for at skabe rammerne for det gode liv – på landet og i byen. For os er det gode liv et sundt liv, en dagligdag med meningsfuldt arbejde og økonomisk overskud, et liv med fællesskaber, velsmag, plads til forskellighed og ikke mindst et liv, hvor vi passer på miljøet til gavn for kommende generationerne. Løsningen ligger lige på den flade tallerken, for vi kan spise os både sundere, rigere og gladere.

Derfor vil Madfællesskabet lægge trædestenene til et nyt bæredygtigt fødevarer-system. Vi vil skabe en udvikling mod flere og bedre råvarer, større viden og forståelse for fødevarerproduktion og tilberedning samt nyt liv på landet og i byen fordi alt dette giver lokale arbejdspladser, sundhed og et rent miljø. Forudsætningen er sammenhængskraft mellem land og by – og vi begynder med os selv!

Madfællesskabet forpligter partnerne til at samarbejde om at gøre en meget konkret forskel ved at skabe vækst i efterspørgsel efter, og udbud af, lokal økologi. Madfællesskabet vil skabe en fremdrift, der kan måles og vejes i kilo, hektar og kroner og vi arbejder på hver vores måde sammen om de fælles mål.

2. Fælles mål

Når vi dyrker og fremstiller maden, når vi køber og spiser den – og når vi smider resterne ud eller genanvender dem, så er vi forbundet gennem de effekter og forbindelser som fødevarer-systemet skaber.

Trædestenene på vejen mod et nyt mere bæredygtigt fødevarer-system kræver derfor, at vi sætter ind flere steder samtidig.

Madfællesskabet vil fokusere på de indsatsområder, der er en forudsætning for bæredygtige fremtidssikrede løsninger. Vi vil arbejde med dem hver især, sammen og på tværs, for at sikre helheden:

- ❖ **Forbrug** – Velsmagende måltider og kvalitetsbevidste køkkener og forbrugere skal skabe madkultur; viden om, og glæde over, de råvarer, der dyrkes lokalt. Større efterspørgsel skaber nemlig grundlaget for endnu flere mangfoldige marker og tilgængelige kvalitetsråvarer
- ❖ **Ressourcer** – Organisk affald findes ikke. Næringsstoffer og restprodukter fra landbrugsproduktion og køkkener skal genanvendes og genbruges.
- ❖ **Jord & vand** - Produktionen af fødevarer skal være miljømæssigt bæredygtig.
- ❖ **Håndværk** - Produktion og forarbejdning af fødevarer skal sikre attraktivitet i byen og på landet, herunder smag, diversitet, sundhed, økonomisk bæredygtighed og bæredygtig håndtering af restprodukter.
- ❖ **Forbindelser** - Sammenhængskraft skal sikre øget forståelse, kendskab og forpligtende samarbejde mellem land og by, samt en mere bæredygtig forsyningsstruktur, der muliggør stadig større udveksling af fødevarer og restprodukter imellem land og by.

3. Forpligtigelse

Madfællesskabet er et partnerskab for virksomheder, kommuner, regioner og videns- og forskningsinstitutioner, der ønsker at styrke båndene mellem land og by gennem den måde vi spiser på.

Samarbejdet fungerer - kollektivt og individuelt - ved at samarbejdspartnerne forpligter hinanden til at realisere den fælles vision gennem individuelle målsætninger og konkrete indsatser på en sådan måde, at de gavner både samfundet og den enkelte.

Partnerne opstiller en handleplan for sin egen indsats for at nå de fælles mål. Handleplanen beskriver hvilke værktøjer, der er i brug, og sikrer en positiv udvikling indenfor en 4-årig periode. Egne aktiviteter bliver suppleret og understøttet af fælles aktiviteter i Madfællesskabet.

Partnerne forpligter sig til at;

- ❖ Opstille mål for deltagelse i individuelle- og/eller i partnerskabsprojekter
- ❖ Udvikle handleplaner for indsatser og koordinere disse med egen organisations drift og udvikling
- ❖ Beregne baseline og evaluere indsatser
- ❖ Dele ud af erfaring og læring

Samlet vil indsatsområder og mål gøre Madfællesskabet konkret og nærværende. De vil tydeliggøre, hvordan partnerne i Madfællesskabet på én gang er ambitiøse, men også realistiske og handlingsparate og de vil synliggøre bredden i Madfællesskabets engagement i samfundets udvikling.

Madfællesskabet partnere samles om den fælles vision beskrevet i Madfællesskabets manifest. Aktører, der bakker op om vision, fælles mål og den grundlæggende forpligtigelse tiltræder Madfællesskabet. Derudover kan andre aktører indgå i konkret samarbejde med Madfællesskabet via projekter.

Madfællesskabets styregruppe træffer beslutning om nye tiltrædende partnere ved simpelt flertal.

Se *Apendix I* for Madfællesskabets manifest.
 Se *Apendix II* for Madfællesskabets fælles mål.
 Se *Apendix III* for nuværende partnere.

4. Partnerskabets organisering

Partnerskabet er indtil videre organiseret som en projektorganisation med en koordinationsgruppe, der samarbejder om det overordnede overblik, eksekvering af projekterne og fortsat udvikling af Madfællesskabet. Derudover er der et politisk og ledelsesmæssigt niveau, som fastlægger Madfællesskabets ambitioner og målsætninger, og er ansvarlig for, at disse implementeres i egen organisation.

Madfællesskabets nuværende organisering som projektorganisation betyder, at tværgående koordination, facilitering og supporterende aktiviteter, analyser og værktøjer udvikles i det omfang projektfinansiering, medarbejderressourcer mv. tillader dette.

Politisk bestyrelse 2 gange årligt	Beslutter vision og indsatsområder og fungerer som ambassadører for Madfællesskabet	Borgmestre, Regionsrådsformænd, eller øverste ledelse fra forpligtede partnere
Styregruppe 2-3 gange årligt og derudover løbende skriftlig høring/ inddragelse	Beslutningskompetence til at iværksætte fælles tværgående aktiviteter i Madfællesskabet – herunder udvikling af værktøj, analyser, ansøgninger o.lign.	Administrativ ledelse fra forpligtede partnere
Koordinationsgruppe Løbende	Servicerer organisationen. Fundraiser. Sikrer videnindsamling i, og kommunikation om, partnerskabet. Projektleder tværgående udviklingsprojekter som værktøjer, analyser og evaluering.	Administrative medarbejdere fra forpligtede partnere
Partnere/ad hoc projektgrupper Løbende efter behov	Initiativret til aktiviteter. Beslutter individuelle mål og handleplaner. Udarbejder baseline og lokal effektvurdering. Deler resultater med partnerskabet.	Faglige medarbejdere fra forpligtede partnere og samarbejdspartnere

5. Økonomi

Madfællesskabet finansieres foreløbigt primært via projektansøgninger og bevillinger fra medlemmerne. Bevillinger kan bestå af investeringer, aktiviteter og forpligtelser i Madfællesskabet, hvilket omfatter arbejdstid, konkrete forpligtelser i kroner, kg. og hektar, deltagelse i pilotprojekter og andre aktiviteter.

Styregruppen forholder sig til kontingent, og evt. størrelse, på årlig basis. Kontingent for år 2017 er sat til 0. Styregruppen godkender årligt budget.

De enkelte partnere er ansvarlige for udarbejdelse af omkostningsopgørelser til koordinationsgruppen. Koordinationsgruppen udarbejder årlige budgetter og regnskaber for Madfællesskabet.

Se *Appendix IV* for gældende budget.

6. Tiltrædelse

Undertegnede påtager sig hermed ansvaret for at samarbejde på de vilkår, der er indeholdt i samarbejdsaftalen og forpligter sig med denne aftale til at udføre arbejde og afholde udgifter jf. den tilsluttede opgavebeskrivelse, tidsplan og budget.

[Udkast]

Dato:

På vegne af [ORGANISATION]
[NAVN PÅ UNDERSKRIVER]

Apendix I – Madfællesskabets manifest

Vi skaber landet gennem den måde vi spiser på

Når vi dyrker og fremstiller maden, når vi køber og spiser den - og når vi smider resterne ud, er vi forbundet gennem de effekter og forbindelser, som fødevarer systemet skaber. Derfor er fødevarerforbruget i byerne med til at bestemme, hvordan landbruget ser ud og omvendt.

Maden og madproduktionen påvirker folkesundheden, miljø og klima, jordens og havets ressourcer - lokalt og globalt. FN rapporterer, at forbindelsen mellem landbrugskrisen, miljøkrisen og klimakrisen er en af vor tids største globale udfordringer. Vi kan vælge at tage naturens tilstand og fødevarer systemet for givet og overlade udviklingen til markeds kræfterne. Eller vi kan beslutte os for selv at skabe en ny bæredygtig sammenhæng mellem det land vi dyrker og den mad vi spiser. Det bliver til et spørgsmål om hvordan vi handler. Hver for sig og med hinanden.

Ny bæredygtig og stærk lokal økonomi

Vores vision er et nyt bæredygtigt fødevarer system, der vil være en gevinst for såvel virksomhederne, samfundet og verden. Vi vil genskabe forbindelsen mellem land og by, gennem den måde vi spiser på: Køkke og køkkener med landmænd og landbrug. Mennesker med natur. By med land. Landmand og købmand.

Netop nu er der stor fremgang for økologien i Danmark. Med de seneste omlægningstal er hvert 10. landbrug økologisk. Salget og eksporten er i konstant fremgang. Det økologiske landbrug har udviklet sig i tæt samspil med markedsudviklingen og har dermed sikret landmanden en bedre og fair driftsøkonomi. Ligeledes vokser ønsket om lokale kvalitetsfødevarer. Men den fortsatte vækst er afhængig af, hvordan byerne handler. Der ligger et stort potentiale og et stort ansvar hos de kritiske forbrugere, visionære købmænd, fagligt stærke køkkener og fremsynede politikere. Løsningen findes faktisk på den flade tallerken: Vi kan spise os ud af landbrugets krise. Og samtidigt høste gevinster for miljøet og klimaet.

Forandringerne sker både oppefra og nedefra. Vi ved at både politiske rammer og den finansielle sektors strategier er afgørende. Men den egentlige nøgle til at forandre landet og fødevarer systemet er en målrettet bæredygtig efterspørgsel. Den enkle løsning er at matche en bæredygtig efterspørgsel med en bæredygtig produktion. At skabe et fællesskab mellem byen og det omgivende land, og se det som et socialt, økonomisk og ressourcemæssigt samlet system.

Et godt eksempel er Københavns Kommunes offentlige økologiske madforbrug. Hvis det spejles ud i det nærliggende landbrug bliver de ca. 10.500 tons mad om året til 3600 hektar landbrugsjord. Det vil sige 1/5 af Lejres landbrugsareal eller 1/11 af Bornholms. Mere skal der ikke til. Men effekten på økonomien, livet på landet og i naturen er stor. Tænk, hvis alle byer i Danmark følger efter og tænk, hvad vi kan vinde, hvis alle der dyrker, laver og sælger mad i Danmark, begynder at spejle deres forbrug i landet omkring dem.

Madfællesskabet vil handle og spise landet ud af krisen

Velsmagende måltider og kritiske køkkener skal skabe grundlaget for endnu flere mangfoldige marker og kvalitetsråvarer tæt på de mennesker, der spiser maden. Et godt købmændskab er afgørende for at drive udviklingen. Det samme er beslutsomhed og samarbejde. Vi holder op med at vente på fyldte hylder, eller på, at andre indfrier vores maddrømme.

En klassisk købmændsvægt er et godt billede på, hvad der skal til. Desto flere tallerkner og kilo, der lægges i den ene vægtskål, desto flere marker og hektar kan lægges om og lægges i den anden. Jo flere tons og hektar desto større gevinst for alle. Jo flere aktører på hver side af vægten desto større balance og

dermed større gevinst for alle. Produktionen skal udvikle sig i takt med byens og markedets stigende behov. Gjort rigtigt er det et træfsikkert værktøj til at tilgodese alles behov og ønsker. Hvad har restauranterne brug for? Hvad har supermarkederne brug for? Hvad har de offentlige køkkener brug for? Hvad efterspørger borgerne? Hvordan kan ønsker og behov mødes? Ikke i ord, men i konkret og forpligtende handling udmøntet i købmandskab og fællesskab.

Det gode købmandskab bygger bæredygtige relationer og broer mellem land og by og skaber afsæt for et nyt, bæredygtigt fødevarer-system. Den gode handel sikrer overskud til udvikling, sender affaldet tilbage til nyttig brug og nye næringsstoffer på landet, får erhvervet til at vokse, skaber flere og mere meningsfulde jobs, mere håndværk, større diversitet og rent drikkevand.

Vi skal styrke forbindelsen mellem land og by

Vi har respekt for, at dyrkning og omlægning ikke kun handler om, hvad man gerne vil, men også er et spørgsmål om økonomi og livsgrundlag for landmændene og hele kæden hen til købmændene. Det er derfor, vi skal handle sammen og opbygge madfællesskab. Vi ved, at gode råvarer koster, og vi vil gerne betale for dem. I de offentlige køkkener har vi oplevet, at man kan finde pengene til økologisk mad, uden at det bliver dyrere for husholdningen. Her lægger man sine køkkener om, og ved at spise i sæson, sætte kødforbruget ned, lave mere mad selv og undgå madspild, bliver der råd til at handle økologisk. Den erfaring kan også bruges i de private hjem, i restauranterne og kantinerne. Bæredygtig mad er ikke kun for de velhavende. Alle har ret til et godt måltid.

Vi mener 'fællesskab' alvorligt. Land og by er ikke hinandens modsætninger. I sagens natur er Madfællesskabets styrke forskelligheden: fagligt, erhvervsmæssigt og geografisk. Vi kan rykke mange steder på én gang. Vi har direkte kontakt fra bord til jord og tilbage igen. Vi har et skarpt øje for sprækkerne i den væg af udfordringer, vi står overfor. Mulighederne. Det er dem, vi vil dyrke.

Madfællesskabet forpligter

I Madfællesskabet skal trædestenene til et nyt bæredygtigt fødevarer-system lægges. Vi vil skabe en udvikling mod flere og bedre råvarer, mere jordforbindelse, nyt liv på landet og i byen. Alt sammen noget, der har positiv indvirkning på sundhed, miljø og drikkevand. Vi vil skabe forandringerne i et tæt samarbejde mellem land og by.

I Madfællesskabet vil vi fremme lokale forsyningslinjer, mangfoldig produktion og kvalitetsråvarer i tilstrækkelige mængder til at brødføde os selv i vores region - og med overskud til eksport til landene omkring os. Vi ser bæredygtighed som mere end miljø - og som en mulighed for at skabe et bedre økonomisk grundlag for alle aktører i værdikæden. Vi vil dyrke jorden bæredygtigt og alsidigt, så frugtbarheden ikke bare bevares, men også øges.

- I Madfællesskabet forpligter partnerne sig til at gøre en meget konkret forskel ved at skabe vækst for de økologiske og lokale fødevarer. Vi begynder med os selv. Vi vil en fremdrift, der kan måles og vejes i kilo og hektar. Vi arbejder på hver vores måde sammen om et fælles mål og for at opfylde følgende målsætninger:
- Med samarbejdet forpligtiger vi os til at sætte konkrete mål for at øge andelen af lokale, økologiske fødevarer. Det gælder i vores køkkener og indkøb, på vores hylder og omsætning, i vores produktion, og på vores jorde og landbrug. Målene sættes i kilo og i hektar.

- For at styrke og udvikle lokale, økologiske, bæredygtige fødevarer-systemer, vil vi finde konkrete løsninger på logistiske, juridiske, økonomiske og håndværksmæssige udfordringer. Vi gør en dyd ud af innovation, uanset om det er velfærden eller erhvervene, det handler om.

Vi lægger en plan og vi prioriterer indsatsen for at skabe konkrete bånd og relationer mellem menneskene i byen og på landet. Vi vil genetablere jordforbindelsen. Vi begynder med os selv, og inviterer andre med.

Madfællesskabet er for landbruget, for virksomhederne og for borgerne, og dermed for kommuner, regioner, myndigheder og forskere - fra landet og byerne - der har sat sig for at styrke båndene og bygge broerne mellem land og by gennem den måde vi spiser på.

Apendix II – Madfællesskabets fælles mål

Madfællesskabet forpligter partnerne til at samarbejde om at gøre en meget konkret forskel ved at skabe vækst i efterspørgsel efter, og udbud af, lokal økologi. Madfællesskabet vil skabe en fremdrift, der kan måles og vejes i kilo, hektar og kroner og vi arbejder på hver vores måde sammen om de fælles mål.

Forbrug

Velsmagende måltider og kvalitetsbevidste køkkener og forbrugere skal skabe madkultur; viden om, og glæde over, de råvarer, der dyrkes lokalt. Større efterspørgsel skaber nemlig grundlaget for endnu flere mangfoldige marker og tilgængelige kvalitetsråvarer

- **Højere forbrug af lokale økologiske råvarer**
- **Mere maddannelse og bedre sundhed**

Ressourcer

Organisk affald findes ikke. Næringsstoffer og restprodukter fra landbrugsproduktion og køkkener skal genanvendes og genbruges

- **Øget genanvendelse af overskud, spild og næringsstoffer**

Jord & vand

Produktionen af fødevarer skal være miljømæssigt bæredygtig

- **Udbredt økologisk produktion og drift**
- **Større diversitet i udbud af lokale varer**

Håndværk

Produktion og forarbejdning af fødevarer skal sikre attraktivitet i byen og på landet, herunder smag, diversitet, sundhed, økonomisk bæredygtighed og bæredygtig håndtering af restprodukter

- **Mere miljø- og sundhedsmæssigt forsvarlig forarbejdning**
- **Reduceret brug af højt forarbejdede fødevarer**

Forbindelser

Sammenhængskraft skal sikre øget forståelse, kendskab og forpligtende samarbejde mellem land og by, samt en mere bæredygtig forsyningsstruktur, der muliggør stadig større udveksling af fødevarer og restprodukter imellem land og by

- **Styrke miljømæssigt og økonomisk bæredygtige distributionsmodeller**

Apendix III – Nuværende partnere

Offentlige organisationer	Private virksomheder	Videninstitutioner
Albertslund Kommune Nordmarks Allé 1 2620 Albertslund	Fonden Københavns Madhus Ingerslevsgade 44 1705 København V	
Bornholms Regionskommune Ullasvej 23 3700 Rønne		
Københavns Kommune Rådhuset 1599 København V		
Lejre Kommune Rådhuset i Hvalsø Møllebjergervej 4 4330 Hvalsø		
Region Hovedstaden Kongens Vænge 2 3400 Hillerød		

[Udkast]

Apendix IV – Budget

Budget 2017-2018

Madfællesskabets budget vedtages på først kommende styregruppemøde.